

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 .
 Helyben bábsos hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 .
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 .

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétbe és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaküldésére
 vagy megőrzésére nem vállal felelősséget.

Hirdetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 3 fillér.

NAGYVÁRAD, január 29.

Kultur-veregek.

Budapest, jan. 29. (Saját tud. távir.) Lindner Gusztáv szász képviselő megtámadta a magyar suprematiát, Vázsonyi Vilmos a magyar nemességet. Lindnert lehurrogták, Vázsonyit kituszkolták.

Tehát dr. Vázsonyi Vilmos ur, a nagy demokrata demagóg megtalálta azt, a kivel kezelt foghat, a kiből semmi sincs a hazafias kulturbestiából: Lindner Gusztáv zöldszász képviselőt, volt kolozsvári egyetemi tanárt.

Találkozik a zöldszász a zöldfiskálisal a képviselőház ajtajában. Mind a kettőnek mintha kissé poros volna a háta közepe, arczuk is hol sápadt, hol kipirul. S míg mögöttük forrong a méltó haragjában felzúdult képviselőház, a zöldszász feltűrt kabátgallérja köré huzva a fejét, morogja:

— Die Cultur-Bestien!

A zöldfiskális is óvatosan körül néz s látva, hogy csak Lindner van jelen, harsány hangon jelenti ki megvetését:

— A kulturbestiák!

Azután kezelt fognak boldogan, testvériesen. Ők nem kulturbestiák. Ők kulturveregek, a kik nem bántanak senkit.

Csak a bögyüket szedhessék teli azzal, a mit itt is, ott is csipegethetnek.

Itt találkozhatnak a nemzetiségi árulók a magukat demokratáknak nevező hazátlanokkal. Mind a kettőről most tudjuk meg, mik is hát voltaképpen?

Kultur-veregek.

Itt vagyunk mi, u. n. »kultur-bestiák«, a kiknek ideálunk a nagy, hatalmas, jóléltben élő és magyar Hungária. A kik Árpádtól a 48-iki hőskig keressük a haza nagy fiait s nem a Káhn Ezekiel-féle »közgazdasági modern tevékenységgel« foglalkozó világpolgárok közt. Főtörekvésünk a haladás, de magyar nemzeti irányban. Vagyonosodjék ez ország lakossága, de csak az, a kinek jövője a négy folyóhoz és három bérchez van kötve. Első Magyarország érdeke s csak aztán nézzük, mi felel meg ez érdekeknek manapság: a radikális demokrácia, vagy a konzervativizmus? Lehet, hogy egyik sem, hanem a kettőnek szerencsés vegyülete, a melyet olyan ügyesen eltaláltak 1848-ban, hogy áldásait a Deák-párt s aztán a liberális párt kontárkodásai 35 év alatt sem tudták tönkretenni.

Ellenségek vesznek körül mindenfelől; azt hiszi Vázsonyi ur, hogy ezeket Sedánhoz lehet vinni demokrata csiripelésekkel? A Lindner Gusztávok, Valasekek, Harambasovicok, Lukácsiuk nem állanak magukban s míg ez-átkos tüzből csak egy szikra él a hamu alatt, nem szabad megfélemlenünk a tüzoltásról. Lehet idő, volt már példa rá, hogy a tüzet csak ólomesóval tudjuk eloltani. Hol lesz akkor

Vázsonyi ur? Ügyvédi irodája legsötétebb szegletében, a hová elhúzódott a budapesti tüntetések alkalmával is. És kik fogják feláldozni életüket, vérüket? Azok a »kulturbestiák«, a kik megtanultak karddal, puskával, ágyúval bánni s a kik nem félnek halált küldeni és meghalni azért a földért, melyen Lindner ur és Vázsonyi ur a választók jóakarataiból fényes képviselői fizetésből élvezhetik a magyar főváros szépségeit és pezsgőzhetnek a demokrata lakomákon. Hanem azért egyik szidja a magyar nyelvet, másik a nemességet. Hja, nem csoda olyanoktól, a kiknek egyike soha sem volt magyar, a másiknak pedig öt hatosba került a magyar neve s egyéb nincs is rajta magyar.

Örömmel vesszük mi, ha idegen fajok átmagyarosodnak. Először nyelvükre később nevükre és lassanként szívükre, is, de ha mindjárt az első átvedlésnél vezérszerepre törnek, az okvetlenül kár a magyarság szempontjából, mert míg semmit sem áldozott valaki a hazáért, addig ne akarjon a haza papja lenni az a valaki.

A két csúful járt ur nézze meg jól egymást és — riadjanak vissza egymástól.

TAJÉKOZTATÓ.

Jan. 30. Iskolászéki ülés a városházán d. u. 3 órakor.
 Febr. 1. Orvosok szakülése d. u. fél 5 órakor.
 Febr. 2. Ipartestületi Hitelbizottság közgyűlése d. e. 10 órakor.
 Febr. 2. Iparosok olvasó körének 3-ik felolvasó estélye
 Febr. 3. Nyugdíjbizottsági ülés a városházán d. u. 3 órakor.

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZAJA.

Az anya szive.

(Életkép.)

Írta: Max Halpern.

A téli idő makacsul megkötötte, megemberelte magát és jeges karmaival átölelve tartotta az egész országot, mintha sohasem akarná zsákmányát szabadon eresztetni. Az a pár szál sátnya virág és gyér fűszálacska, mely a földből kényszeredve kisarjadzott s epedve várva a tavaszi napsugárra, kivesz, elpusztul egyik a másik után a természet fagyos fehér lepedője alatt. Azonban nemcsak a szagos virágok s az erdők és berkek csicseregő dalosai dermednek halálra a hidegtől, hanem szegény, türelmes, nyakig nyomorban sanyalódó embereket is megejt a nagy szükség, melyet a tél, az a telhetetlen étvágyu hóhér, a jégcsapos, nyirkos vityillókra zudít, a hol a szegény nép tanyája van.

— Ugyan hol marad már anyuska anyyi ideig? Jaj, de éhes vagyok!

— Csak ne sirjál hugocskám. Nemsokára haza jön. Itt lesz mindjárt!

Vajjon igaz lesz-e? Már sok hosszú, kínos óra lepergett azóta, hogy hazulról eltávozott. Alig pitymálolt még, mikor kemény fekhelyéről felserkent s mint egy láthatatlan kéztől hajtva lengrott a vaczokról, mely a szoba egyik zugában volt, a hol ruhástul összegubbaszkodva töltötte az éjszakát. Vad vihar döngötte a hóval befutt kis ablakokat és olyan üvöltést vitt végbe, hogy még a lelke is megremegett bele.

— Egy harapás kenyérem sincs a háznál! Mi lesz velünk Atyám?

A vér tüzesen végig futott a testén s majd hogy kicsattant az arca szegénynek, a másik pillanatban ellenben elsápadt, tagjai reszkettek, mint a kit a kétségbeesés marczaingol s az örület környékez. »El innen? El innen előbb!«

Egy kopottas, lyukas kendőt vetett a vállaira, mely olyan volt mint a szita s kirohant a viharba, mely belekapaszkodott s a győztes vigyorgó mosolygásával sodorta őt magával ide-oda.

A két fölmeztelen gyerek pedig ez alatt ott kuporgott a hideg kamrában összeölelkezve, hogy legalább testükkel melegítsék fel egymást s megint jóideig hosszan, némán bámultak kifele.

— Még se jön? — szölt reszketve, siró hangon a kis lányka.

— Jön már! — válaszolá fu, a ki már szintén veszteni kezdi a bátorságát.

És az anya csakugyan megérkezik. A gyermekek hangos örömmel szaladnak elé, belefogóznak és csókolgatják, a hol érik.

— Mama, mit hoztál nekem?

— Hoztam valamit fiam! — Ezzel egy darab kenyeret és sonkát vesz elő a kosarából.

— Ki ajándékozott meg vele anyus?

— Az Isten, a jószágos Isten, a ki mindnyájunk gondunkat viseli, — válaszol az anya keserűen.

A gyerekek kiabálnak, ugrálnak örömkömben s mohó étvágygyal s olyan élvezettel fogyasztják el az enni valót, hogy szinte a szemük is könnyezik a bele.

— Hát te mért nem eszel velünk? kérdik a kicsik.

— Már én jól laktam — feleli az anya egy kissé reszketős hangon s fáradtan hanyatlik le egy székre, mint a kit összetörtek. Arczát, melyen még felismerhető a nyoma annak, hogy nemrég még szép és fiatal lehetett, halálos sápadtság önti el, beesett, sőt szemében fájdalom borong s tele van könnyecsekkel.

A „Kék macska“ vendéglő (Kapuczinus-utca) megnyilt!

A nagyrabecsült közönség szives pártfogását kéri

Friss Dréher sör! Kitűnő érmelléki borok!
 Izletes magyar konyha! Választékos olcsó
 villás reggelik!

A katolikus autonomia.

— Éjjel érkezett táviratunk. —

Budapest, jan. 29.

Ma délután 4 órakor folytatták a 27-es bizottság javaslatának 11. és 12-ik szakaszának tárgyalását, mely a legfontosabb dolgokról, nevezetesen a kath. alapok és alapítványokról szól.

Szmrecsányi püspök indítványozza, hogy ezen igen fontos dolgok előbb részletekben s csak később tárgyalassanak egész terjedelmükben.

Apponyi kijelenti, miszerint ő respektálja a püspöki kar véleményét, de a javaslat leszavazása esetén nézete szerint, lehet autonómiát, de nem kath. autonómiát csinálni.

Schlauch Lőrincz bibornok nem remél a püspöki kar által remélt módosítások sikeres keresztülvitelében, de kijelenti, hogy nem érzi magát hivatottnak véleményét a püspöki kar ítélete fölé helyezni s mikor a vezetést az illetékesek átveszik, ő nem fog akadályt gördíteni, sőt maga erejével is támogatni fogja. (Hosszantartó éljenzés.)

Szmrecsányi indítványát a kongresszus elfogadja. S miután több kisebb jelentőségű szakaszt letárgyaltak holnapra halasztották a kongresszus folytatását.

Két petíció.

A görgői kerület Várady Károly pártönkivüli függetlenségét választván képviselőjévé, a választási megtámadták az ellenpártiak s a tárgyalást tegnapra tüzte ki a Kuria. Minthogy azonban a petíciót visszavonták, a tárgyalás elmaradt.

A temes-rékási választás ügyében két napon át tartott tárgyalás után, a Kuria tegnap délben hirdette ki a határozatot. A kerület mandátumát dr. Lendl Adolf szabadelpárti nyerte el, ám a választás ellen az ellenjelölt,

Joannovits Sándor temesmezei főjegyző hívei dr. Lehotaky Antal fővárosi ügyvéd útján petícióval éltek Vesztegetést, étetés-ítatást és pressziót panaszoltak.

A Kuria elrendelte a vizsgálatot.

Az új beruházási kölcsön.

Az új beruházási kölcsönre vonatkozó törvényjavaslat már elkészült. Csupán a kölcsön összege nincs még számszerűleg meghatározva, minthogy az a kölcsön árfolyamától függ majd. A szükséglet 200 millió koronára rug s a pénzpiac helyzetétől függ majd a kölcsön pontos összege. Az új tranzakció akkép fog megkötettni, hogy a kölcsön nem egyszerre, hanem részletekben fog folyósítani olyképp, hogy a csoport elsőbbségi jogát esetről-esetre fogja gyakorolni. Az átvételi árfolyam még nincs megállapítva, annyi azonban csaknem bizonyos, hogy 95%-on alul nem marad. A csoport aláírási felhívása február 15-ike körül fog megjelenni.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, jan. 29.

Gróf Apponyi Albert elnököl.

A múlt ülés jegyzőkönyvének felolvasása után

Flósz Sándor igazságügyminiszter benyújtotta

a polgári perrendtartás reformjáról

szóló törvényjavaslatot. (Eljenzés.)

Ezután elnök jelenti, hogy az interpellációs könyvbe Nessay Pál és Zboray Miklós interpellációkat jegyeztek be.

Ezek azonban a közbejött Vázsonyi-incidens miatt elmaradtak.

Hortoványi Vázsonyi ellen.

Következett a költségvetés tárgyalása.

Hortoványi József a kisbirtokos osztály elzúllásáról beszél. A 15 év előtt még oly ha-

talmas osztály ma már teljesen tönkre ment. Majd az általános pénzügyi helyzet politikai fejtegetésére tér át s annak hibáit sorolja fel. Szól ezután az utóbbi idők mozgalmáról, a terézvárosi demokratizmusról, elítéli Vázsonyi fellépését.

1848-ban érvényesült az igazi demokratizmus, midőn a szabadságharcban együtt küzdött a főnemes a nemessel és a paraszttal. (Zajos helyeslés a szélsőbalon és a néppárton.)

Rakovszky István: Nem a pökhendi demokratizmus az igazi demokratizmus.

Hortoványi József áttér azután a kereskedelmi és a vámszerződés tárgyalására s azt tartja, hogy legfőbb ideje, hogy az ország Ausztria zsarnoksága alól felszabaduljon s ez csak az önálló vámterület felállítása által lehetséges.

Nem fogadja el a költségvetést. (Elénk helyeslés a szélsőbalon és a néppárton.)

Félmillió birtokos válságban.

Miklós Odön: Az előadó rámutatott arra, mit jelent egy országra nézve a rendezett költségvetés, de az bizonyos, hogy tekintve az eddigi nagy igénybevételét az állam erejének, nem lehet tagadni egyes aggasztó jelenséget. A gazdasági osztály helyzete szomorú. A 4-450.000 válságban levő birtokos helyzetének szanálása az állam közbejöttével elodázhatatlan.

A gazdaság hanyatlak, nagy kárára van a kivándorlás, mely már valóságos lázas mániává fejlődött. Meg kell vizsgálni, mi az oka ennek a kivándorlásnak, bár bizonyos, hogy az a pénz, melyet a kivándorlott haza küld, oly varázs, mely ellen küzdeni alig lehet. Igazán nem tudja, miféle intézkedés volna lehetséges.

Az az izomerő, melyet az Amerikában levő magyarok az amerikai mezőgazdaságnak adnak, az egy millió dollárt jóval felülmúlja, ami éppen oly hasznára van az amerikai mezőgazdaságnak, mint kárára a magyarnak. Felveti a gazdasági intézmények eszméjét és a folyók szabályozását.

Felkiáltások: Elég volt a vízi bízósokból!

Miklós Odön: Minden költség, mely a szállítás könnyítésére szolgál, egyszersmind a gazdákat szolgálja. Azonban az ipar és kereskedelem helyzete is szomorú. Az iparvállalatokat villanyozni kell s ebben megnyugtató a pénzügyminiszter azon törekvése, hogy kon-

Látni való rajta, hogy mély bánat marcangolja a lelkét. Hát még azok a kínzó gondolatok; melyek agyában dühnek; a szemrehányás, melyet magának tesz, a lelkiismeret furdalás s a remegés, mely minduntalan elfogja.

A remegés a büntetéstől, a börtöntől! De hát mit tett, mi a bűne, hogy annyira jutott? Csalt, rabolt, lopott? Igen, lopott! Lopott volt az a darab kenyér és az a sonka, melylyel éhező gyermekei száját akarta volt betölteni.

A mint e nap hajnalán a városban boljongott, hogy muskát keressen, a mint küszöbről-küszöbre járt, de mindenütt elutasították, hol nyers és durva, hol meg szép szavak kíséretében, néhol meg elzavarták, vagy összeszidták és kigunyolták, az éhség, mely gyomrát marta, a nyomor, mely vérig csigázta, megzavarta esztét; örült kétségbeesésében belépve egy szatócs boltba, a mint ott a sonkát és kenyeret meg látta, vakon, a nélkül, hogy tudná, mit cselekszik, mint egy gép ezen élelmi szerek után kapott s azokat markába kaparintva, rohant velük a szélvésznel és gyorsabban haza fele... éhező gyermekeihez, mert ebben a perczen nem volt más gondolata, mint az, hogy nekik kenyeret szerezzen, nehogy éhen haljanak.

A gyerekek megömték már a hasukat; jóllaktak kedvükre.

Az anyát azonban heves láz gyötörte, úgy, hogy csak úgy rángatódzott a teste s majd fiegrott az agyveleje.

— Ez így nem mehet tovább. Ezen az állapoton változtatni kell!

Talpra ugrott.

— Gyerekek, elmegyünk innen! Gyertek velem.

— Elmegyünk? Hova?

— Más országba, más népek közé.

— De nagyon hideg van ám.

— A hova megyünk, ott süt a nap mindig, zöld erdő-mező; ott nem fogtok éhezni sohasem; ott-ott...

Itt elfullott a hangja, elkezdett fulladozni.

— Kapunk majd szép játékokat is ott?

— Hogyan...

Lehajol a kicsinyekhez, hogy bucsuzól még egyszer megcsókolja, keblére szorítsa őket.

— Ha csakugyan olyan szép országba vándorolunk, a hogy mondot, akkor miért sírsz olyan keservesen?

Kilépnek a küszöbön. Odakint még mindig vadul zug, dühög az orkán, még most is terhes az égbolt a haragos színű, nehéz fellegetől, melyek fényegyetőleg függenek a nagy, zajos város ezernyi háztetője és magasba nyúló tornyai felett, mintha egyszerűben a nyakába akarnának zuhanni a földieknek.

Puha, foszlós hópelyhek libegnek az arcuk előtt s rátapadnak hiányos ruházatukra, úgy hogy a megolvadt hólé végig csorog a bőrükön.

— Jaj, megfagyunk, anyus!

— Ne féljete, mindjárt ott leszünk. Puha ágyba fektetek bemeteket, a hogy oda értünk.

Lázás sietséggel viszi, vonszolja maga után a gyermekeit, ijedten nézve szét olykor maga körül. A folyó partján azután hirtelen megáll. Nézi a vizet, mely habosan, örvény karikákkal a felszínén hömpölyög előtte nesztelenül. A folyó vize nagyon zavaros és nedves ködfátyol emel-

kedik, száll a szinéről felfele, mely a remegő asszony feje köré csavarodik, mint egy kábitó festgombolyag s majd hogy meg nem fojtja őt. Leguggol a parton és hosszan, mereven bámul bele a vízbe; egész a fenékig hat a tekintete, a hol az iszap, kavics és pizok van lerakódva.

Szívét elfogja a görcs, mintha éles tört szurtak volna belé; csak úgy vonaglik a fájdalomtól. Kinjában úgy elvisítja magát, hogy maga is megijed a hangjától. Szemeit elfutja a vér, rekedt zavaros beszéd cseng a fülében. Féltőhomályba vesz előtte a világ. — Vége mindennek. Én rajtam nem segít senki! Hát legyen meg, a minék lenni kell!

Ekkor úgy rémlik hirtelen előtte, mintha beszédet hallana a fellegekből, mintha átkot menydörögne a fejére az égboltozat.

Az asszony vissza tántorodik; egy lépést tesz hátrafele.

— Még most se érünk oda anyus?

Olyan hideg és nedves itt minden.

A gyermeki beszéd felébreszti őt vívódásából, melyet magával folytat, de nem képes már a lábán megállani, úgy elhagyja az ereje. Térdre rogyik s csendesesen sirdogál, hogy észre ne vegyék zokogását.

— Imádkoztatok fiaim. Tegyétek össze a kezeiteket és imádkoztatok. Az ti imádotokat tán meghallgajja az Isten. Nekem hiába való volt minden a könyörgésem.

Hirtelen lépteket hall maga mögött. Egy rendőr és egy durva kinézésű ember közeledik felé a ki nagyokat fú mérgében, miközben ujjai-val reá mutat. — Ez az! Megvan a tolraj! Be vele a börtönbe!

kurrencziát nem enged az ipar terén. Osmer oly intézményeket, melyekkel az államháztartás baján segíteni lehetne.

Felkiáltások: Például?

Miklós Odön: Ilyen az **adóreform, a pótdadó csökkentése, a szeszmonopólium** behozatala. Széll Kálmán mint pénzügyminiszter már tervbe vette e bajok szanálását.

A nemzeti kultúra a legnagyobb erő, ebből a kultúra kifejtéséből kell meríteni az ösztartást.

A kormányelnök és a kormány ezt az irányt követi, ezért bizalommal viseltetem iránta és a költségvetést elfogadom. (Helyeslés a jobbon.)

Allami pénzek magán pénzintézeteknél.

Csávolszky Lajos: A kormány kötelessége lenne, hogy a költségvetést idejekorán be-terjeszsze. Erről a törvény is intézkedik, de ki törődik nálunk a törvényvel. A pénzügyminiszter nem alkalmazkodik a törvényhez. Azt mondják, hogy a miniszterelnök nem cselekszik a minisztertanács nélkül. Hát mi az a minisztertanács? Egy értekezlet, melyen a felelős férfiak összejönnek, de ez az értekezlet nincs hivatalos törvényeket alkotni, vagy azokat önkényesen magyarázni.

Törvényt változtatni, vagy módosítani csupán az országgyűlés van hivatva, nem pedig a minisztertanács.

Ezután erős szavakkal bírálja a pénzügyminiszter működését.

Lengyel Zoltán: Azért a kabinet gyöngye.

Pichler Győző: Azt mondja meg, mennyi a titkos fölösleg? (Derűtlenség.)

Csávolszky: Kimutajja a magán pénzintézeteknél elhelyezett állampénzeket. (Zajos közbeküldések a szélsőbalon. Szép helyen vannak!)

Csávolszky: Összesen 134 millió. E pénzek kifosztják a szegény népet az utolsó fillérekig, megrontja a kis gazdákat. (Ugy van! Ugy van! a szélsőbalon.) Más országban ha fölösleg van, ezt adócsökkentésre használják, de Lukács így gyümölcsözteti ezt. A miniszternek az ipar kereskedeleme felemelése a magyar véderő felállítása, szóval a nemzeti aspirációk apró cseprő dolgok, ő maga mondotta. (Zajos helyeslés a szélsőbalon.)

Nessi Pál: Ne mosolyogjon ezen a pénzügyminiszter ur!

Csávolszky: Azt mondja a miniszter, takarékoskodjon a nép. De hát mivel? Azzal a darab kenyérral, ami napról-napra van?

A pénzügyminiszter az adóreform kérdésével nem is jötték az utolsó fillérekig, de az valószínűleg hűbög. A pénzügyminiszter azt mondja, hogy a reformokat akkor lépteti életbe, ha a gazdasági viszonyok javulnak. Szerinte bolond doktor az, ki előbb gyógyulást kíván a betegtől s azután akaradni orvosságot. (Zajos éljenzés és taps balról.) Most kell a bajokon segíteni, nem amikor kivándorol az egész ország. Teljesen bizalmatlan a pénzügyminiszterrel szemben s ezér **Kossuth** javaslatát fogadja el.

Szász kirohanás.

Lindner György szász képviselő: Pártfelei nevében kíván szólni.

Közbeküldések: Hányan vannak? (Derűtlenség.)

Lindner: A hiányok oka szerinte a vasúti ügy, hivatkozik **Mallekovits** erre vonatkozó művére.

Szerinte aggasztó jelenség a regále jog szaporodása, nemcsak az alkoholizmus terjedésében, de az államháztartásban is.

A költségvetést ő valamit párttagjai elfogadják a részletes tárgyalás alapjául.

Az 1868-iki nemzetiségi törvények megen-ge-gek a nemzetiségűeknek nyelvük használatát.

Pichler: Es a német vámpolitika, mely a lengyeleket letiporja? (Nagy zaj: Rendre! Az elnök csenget. A szász képviselők zajosan követelik Pichler rendretartását. Kiáltások a szélsőbalon: Magyar hazafiak! Gyenek!)

Kiáltások a szászok részéről: Mindnyájan a haza gyermekei vagyunk!

Pichler kiáll a Ház közepére: Ez az ur

tanította a kolozsvári egyetemen a közjogot! (Rendre!)

Dániel elnök rendretartásátja Pichlert.

Lindner: A szászok nem dicsőítik a porosz eljárást.

Bartha: Osztrák viszonyokat akarnak létesíteni!

Lindner: Elismerik a magyar nemzet vezérlő szerepét, az 1848. törvény 44-ik szakasza határain belül. (Nagy zaj.) A magyar nemzet fájánál, értelmiségénél és számánál fogva a vezérszerepre hivatott. De midőn ezt elismerik, ez még nem jelenti azt, hogy a magyar nyelv **supremációját föltétlenül elismerik.** (Óriási zaj. Dicsőség!) (Ezt a magyar parlamentben tűrni nem lehet.)

— Rendre! Rendre! Elnök, mért nem utasítja randre? Hogy tűrheti ezt?

Zichy Jenő az elnökhöz siet, valamit hallkan sug.

Az elnök csenget, egy pillanatra a rend helyreáll és **Dániel** elnök a szónokot a Ház osztatlan tetszése közepette **rendretartásitja.** (Helyeslés, taps.)

Ezután **Lindner** meggondoltan, óvatosan befejezte beszédét.

Kitört a vihar.

Még izgalmasabb jelenet következett most. Az óriási zugásban, s a baloldal dühös, haragos közbeküldései között alig lehet hallani **Vázsonyi** szavát, aki kijelenti, személyes kérdésben válaszolva Hortoványinak, hogy a történelmi nemességet soha sem gyalázta.

Rakovszky István: Mikor a demokratái tüntettek, megugrott!

Vázsonyi Vilmos: Hazudik! (Óriási zaj. Tombolás. Rendre! Rendre!)

Fáy István (a padot veri az öklével): Ezt nem tűrjük!

Vázsonyi Vilmos kijelenti, hogy a hazug szót az újságokra értette. Iszonyu zajban, a gúnyos és haragos kiáltásoktól alig tud szóhoz jutni. Mentegelődik, hogy a történelem alakjait, a történelmi nemességet soha sem gyalázta.

A baloldal viharos kitörése azonban nem engedte, hogy **Vázsonyi** beszélhessen. Szóhoz sem engedte az elkeseredett képviselők kitörő tiltakozása, a mire sáppadtan, az ellene joggal feltámadt vihartól megnökkelve, leült a padjába.

A Ház perczeig forrongott.

Rakovszky István: visszavonja azon kijelentését, hogy **Vázsonyi** megugrott, a mikor a demokraták tüntettek. Nem ugrott meg, csak elbujt!

Vázsonyi Vilmos Nem igaz!

Rakovszky István: Tisztességes magyar ember ha valamely akciót kezd a néppel, az élére állás nem bujik el. (Viharos, tomboló tetszés.)

Ki vele! — Nem hallgatjuk!

Vázsonyi felelni akart, de szavát elnyelte a zaj, miközben a padból kilép s ajtó felé menet kiabál. Erteni azonban semmit nem lehet, mert orkányszerűen felzúgott:

— **Ki vele! Nem hallgatjuk!**

Midőn pedig a függetlenségi padjából beszélni kezdett, **Fáy, Lengyel Zoltán** és mások kiabálni kezdtek. **Menjen innen! Nem fogjuk tűrni, hogy itt beszéljen!**

A rendet az elnök nem bírta helyre állítani, oly nagy foku volt az elkeseredés **Vázsonyi** ellen, a ki alig várta a szünetet, hogy a házból feltűnés nélkül távozhasse.

Az interpellációk az izgalom hatása alatt holnapra hagytak.

A képviselők még sokáig nagy izgatottság között beszéltek a dologról. **Apponyi** a kath. kongresszuson aggodalmának adott kifejezést s tréfásan kijelenti, hogy **Vázsonyinak** külön székelt kell fel állítani.

A margittai mandátum.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Margitta, 1902. jan. 29.

Az egész ország érdeklődése fűződik a margittai mandátum sorsához, a hol arról van szó, hogy a kuriai bíráskodásról szó törvény alkalmazásával megfoszszák a képviselőségtől a bukott rendszernek egyik legszolgálatkészebb hivat, **Orley Kálmánt.**

A kuria tudvalevőleg a választási visszaélések kiderítésére a margittai mandátum ügyében vizsgálatot rendelt el, a melynek fogantatásával a **nagyvárad kir. ítélőtáblát** bízták meg. A királyi tábla viszont dr. **Plopu György** kir. táblabíróat küldte ki Margittára. Dr. **Plopu György** összesen 47 tanút idézett be, a kik közül 15 szunyogdit jan 29-én, öt almásit 30-án, két margittait és négy vedres-ábrányit 31-én, öt sükit és egy margittait febr. 1-én, 15 tóti lakost pedig febr. 2-án fog kihallgatni.

Dr. **Plopu** tegnap este érkezett Margittára s a nagyvendéglőbe szállt. A kastélyból meghívást kapott ugyan, de a bírói függetlenség megőrzésére való hivatkozással a meghívást udvariasan visszautasította.

Ugyanez a pártatlan, szigoruan tárgyilagos eljárás és előzékenység a két fél iránt jellemozte dr. **Plopu** egész működését a nap folyamán.

A tanúkihallgatás a járásbíróóság épületében, az ügyészégi megbizottak szobájában folyt le. Jelen volt **Orley Kálmán** képviselő és volt ellenfele: **Szathmáry Mór**, továbbá a kérvényező képviselőiben dr. **Aigner** székesfehérvári ügyvéd, a választás védőiként pedig dr. **Várady Zsigmond** nagyváradia és **Winkler Lajos** margittai ügyvédek.

Délelőtt.

Reggel 9 órakor nyitotta meg a tanú kihallgatását dr. **Plopu György** a kuria által feltett azon kérdésre, igaz-e, hogy **Fapp Simon** szunyogdi községi bíró 1901. okt. 2-án a reggeli órákban Szunyogdon napidíjjal, vagy kiosztott ellátási jegyek fejében 4—4 koronát adott a választóknak azért, hogy **Orleyre** szavazzanak?

Az első tanu, **Stefán Gábor** következőleg vallott:

Igaz ugyan, hogy a községi bíró a község-házára hivatott és ellátási jegyeket adott, azzal, hogy azokat a választás napján reggel 4 koronával be fogja váltani, de nem mondta, hogy azért köteles vagyok **Orleyre** szavazni. Be is váltották a jegyeket, de csak azért, hogy **Margittán** a választás alkalmával ne legyünk kénytelenek az utcákon és a kocsmákban ácsorogni, hanem aki akar, ehessék és ihassék pénzből. Mikor a czédulát beváltották, akkor sem mondták, hogy **Orleyre** kell szavaznunk. Vallomására esküt tett.

Murguj Demeter: Felhivattak a község-házára, a hol az irnok czédulákat osztott. E czédulák tartalmát nem ismerem, mert nem tudok olvasni. A községi irnok azt mondta, hogy a czédulákat a bíró ur fogja beváltani azért, hogy a jobbpártra, **Orleyre** szavazzak. A választás napján bejöttem Margittára, itt beváltották a czédulát, de azt is mondták, hogy már most **Orleyre** kell szavaznom. Én tényleg **Orleyre** szavaztam.

Vallomására esküt tett.

Vadas Mihály ugyanugy vallott, mint **Stefán**; esküt is tett.

Boska Tótyer: En is kaptam czédulát, azt be is váltották 4 koronával. De mikor a község-házára hívtak, azt kérdezték, **Orley**-parti vagyok-e? Mikor kijelentettem, hogy igen, akkor megkaptam a czédulát. De nem mondták, hogy **Orleyre** kell szavaznom érte.

Bába Illés: A czédulákat beváltották, de sem a bíró, sem az irnok nem mondták, hogy azzal a kikötéssel adják, hogy **Orleyre**

kell szavaznom. Előzőleg kijelentettem ugyan, hogy Orley-párti vagyok.

László György: Felmentem a bíró hívására a szunyogdi tanács szobába, a kik kijelentették, hogy Orley-pártiak, azok czédulát kaptak. Egyiket sem kényszerítették, hogy Orleyre szavazzanak, hanem szavazzon mindenki oda, a hova akar. Mi mindnyájan a jobbpartra szavaztunk.

Id. Nádas Gábor: Azért kaptuk a pénzt, hogy Orleyre szavazzunk. A czédulákat a bíró még Szunyogdon beváltotta. Tényleg ezért szavaztunk Orleyre.

A tárgyalást d. u. fél 3-kor félbe szakították s este 5 órakor folytatták.

Este.

Zsolca György: Engem is valami Virag nevű irnok felhívott a község házára, hogy a választókat Margittára befuvarozzam. Felpénzt egy koronát kaptam. Ekkor azt mondta az irnok, hogy csak az Orley-választók részére fogad fel fuvarosokat, a kik szintén tartoznak Orleyre szavazni. En erre kijelentettem, hogy nem szavazok Orleyre. A fuvarosok öt koronát kaptak, de én nem vállalkoztam rá, hanem azért a feipénzt megtartottam. Mikor eltávoztam, azt vettem észre, hogy a bisbíró a választókat felhívja, menjenek fel a község házára. Kérdőre vontam, hogy miért nem hív fel engem is? A kisbíró azt felelte, neki megmondták, kit hívjon fel. Tudom, hogy a felhívottaknak czédulákat adtak, láttam is egyet. Egyik oldalán az volt írva: *élelmezési díj*, a másikon: *Winkler* (a margittai szabad- elvű párt elnöke.) Megtudtam a választóktól, a kiknek ilyen czédulájuk volt, hogy követelték a czédula beváltását, de azt mondta nekik az irnok, ne menjenek be addig a választásra, míg a bíró a czédulákat be nem váltja. A beváltásnál nem voltam jelen, de hallottam, hogy a czédulákat tényleg beváltották. En magam Szathmáryra szavaztam.

Dr. Várady Zsigmond: Mondja meg a tanu, jó viszonyban van-e a bíróval?

Zsolca György: Igen.

Dr. Várady Zsigmond: En ugy hallottam, haragosa.

Zsolca György: Nem vagyok, nem is voltam.

Varga Lajos gépész: En csak azt tudom Demjén Lőrincztől és Juhász Jánostól, hogy Papp Simon bíró 4—4 koronát adott az embereknek azért, hogy Orleyre szavazzanak.

Felmutatják előtte a választást megtámadó kérvényhez J. alatt mellékelt okmányt, a melyben 10 szunyogdi lakos bizonyítja s kijelenti, hogy esküt is kész tenni arra, hogy a kiket kihallgattak, azoknak szavazatait 4—4 koronával fizették meg. Erre vallja:

A nyilatkozatban foglalt azon állítást, hogy a pénzkiosztásnál jelen lettem volna, visszavonom és fenntartom vallomásomat.

Demjén Lőrincz: Csak azt tudom, hogy a szavazók 4—4 koronát kaptak, a mit a bíró adott a czéduláért, de nem mondta, hogy azért már most kötelesek Orleyre szavazni. A választás reggelén összegyűltünk a korcsmában, a hol a bíró két félliter pálinkát fizetett, ezt elfogyasztottuk és e közben váltották be a czédulákat.

Az J. alattinak felmutatása után:

Viszavonom, hogy tudtam vagy láttam volna a pénzkiosztást. Visszavonom, hogy hallottam volna, hogy a pénzt Orleyre adandó szavazatokért osztották. Fenntartom eskü alatt tett vallomásomat.

A kihallgatás folyik. Eddig azért haladt lassabban, mert a kihallgatott tanuk nem igen tudtak magyarul, de innen kezdve gyorsabban fog menni. A következő tanuk már jól beszélnek magyarul s a mint a hangulatból látszik, a Szathmáry-párt javára fognak vallani.

A kihallgatáson állandóan nagyszámú közönség vesz részt, úgy hogy nemcsak a tárgyalóterem, de a szomszédos helyiség is zsúfolva van.

Kerületi iparkiallítás Debreczenben.

— A miniszter leirata. —

Két évvel ezelőtt keletkezett az eszme, hogy Nagyváradon az 1902. évben országos iparkiallítást rendeznek a vezető ipari tényezők. Azonban amilyen hévvel karolták fel az eszmét, ép oly gyorsan elaludt az ügy, ma már alig emlékezik reá valaki.

A kereskedelmi miniszter most meg akarja, honosítani a kisebb keretű ipari kiállításokat és pedig kereskedelmi és iparkamarai kerületenként.

A miniszter ugyanis leiratot intézett a nagyvárad kerületi kereskedelmi és iparkamarához, amelyben felhívja a kamarát iparos segéd- és tanoncz munkakiállítás rendezésére.

Az első ilyen kiállítást már ez évben óhajta megtartatni a miniszter. A terv szerint Biharvármegye és Nagyvárad iparossegédei és tanonczai egy-egy szakmájukba vágó és »remekbe« készült munkájukkal szerepelniének a kiállításon s így minden év során megismerhetné a közönség az egész kamara területéről az ipar emelkedését.

Hogy pedig a miniszter minél inkább serkentse és lelkesítse a kamara területén lévő segédeket a kiállításban való részvételre s minél becsesebb munkák alkotására, a kamarához intézett leiratában azt is kijelenti, hogy a kiállításon kitűnt segédek és inasok jutalmazására arany, ezüst és bronz érmekeket bocsát a kamara rendelkezésére.

A kamara vezetősége örömmel vette tudomásul a miniszter kétségtelenül fontos s ugy a kamarára, mint magára Nagyvárad városára is megtisztelő leiratát s a kiállítás sikere érdekében minden lehetőt megtesz.

Egyelőre ugy intézkedett, hogy a kamara kerületében levő összes ipartestületeket, iparhatóságokat és a kamara bel- és kütagjait felhívja, hogy hassanak oda, mikép a kiállításon minél több segéd és inas részt vegyen s a sikert részben így már a résztvevők nagy számával biztosítsa.

UJDONSAGOK.

Febr. 2. Kath. Szabad Liceum matinéja a főgimnázium disztermében d. e. 11 órakor.

Febr. 13. Kath. S. abad Liceum böjti estélye a főgimnázium disztermében este 6 órakor.

Febr. 27. Kath. Szabad Liceum böjti estélye a főgimnázium disztermében este 6 órakor.

Márcz. 13. Kath. Szabad Liceum böjtiestélye a főgimnázium disztermében este 6 órakor.

Márcz. 16. Kath. Szabad Liceum matinéja a főgimnázium disztermében d. e. 11 órakor.

Ápr. 6. Kath. Szabad Liceum matinéja a főgimnázium disztermében d. e. 11 órakor.

Ápr. 19. Kath. Szabad Liceum zárünnepélye.

* **Pável püspök 150,000 koronás alapítványa.** A napokban egyes hirdalokban az a hír terjedt el, hogy *Fável Mihály* a nagyvárad gör. kath. finevelde (szeminárium) épületének ujjáépítésére 150,000 koronát adományozott s nem sokára az ócska épületet lerombolják és teljesen ujra építik. A legilletékesebb helyről vett értesítés szerint ez a hír teljesen légből kapott s komolyan eppen nem tekinthető, mert képtelenség volna egy oly teljesen jó, szolid és impozáns épületet lerombolni, mint a finevelde. — Ezzel kapcsolatosan megemlítjük, hogy *Pável Mihály* püspök 150,000 korona adománnyal egy új leányiskolát és internatust óhajt Nagyváradon emelni és alapítani.

* **Kir. udvari tanácsos.** Ő császári és apostoli királyi Felsege dr. *Taufer Vilmos* budapesti tudományegyetemi nyilvános rendes tanárnak, a közegészségügy terén szerzett érdemei elismerésül, a magyar királyi udvari tanácsosi czímet díjmentesen adományozta.

* **Biharvármegyéből Amerikába.** Több ízben irtunk már arról, hogy a szomszédos Bihar községből több család kivándorolt Amerikába. A szegény, félrevezetett emberek eladták kis vagyonkájukat s minden idegen nyelvismeret nélkül neki indultak az idegen világnak. Es a kivándorlás még nem ért véget. Most ismét három család szerezte meg a szükséges külföldi utlevelet s február elején neki indulnak a nagy utnak.

* **Az összeirási lajstromok közszemlén.** A véderő törvényre vonatkozó Utasítás I. rész 30. §-a értelmében ezennel közhírré tétetik, miszerint az 1902. évi ujonczösszeiráshoz szükséges »Összeirási lajstromok« a mai alulírott naptól számítandó 8 egymást követő napon át a katonai ügyosztály 9. számú szobájában közszemlére kitéve lesznek, ezen idő alatt bárki által megtekinthetők s a netáni kihagyás vagy téves bejegyzés, avagy a szolgálati kötelezettség teljesítése tekintetében megengedett valamely kedvezmény iránti folyamodványok ellen támasztandó kifogások avagy észrevételek elfogadhatnak. Nagyvárad, 1902. évi január hó 26. *Darvassy*, tanácsnok.

* **Sima Ferencz.** Az Amerikába szökött Sima Ferenczet, Szentes város volt képviselőjét a magyar hatóságok még mindig keresik. A »Rendőri Közlöny« tegnapi számában a budapesti büntetőtörvényszék újabb közözlévelet adott ki ellene, mert a »nyomozat adatai alapján az a gyanu merült föl, hogy Sima Ferencz, mint a Vörösmarty nyomdaj részvénytársaság intézője, a társasági vagyon egy részét a hitelezők megkárosítása czéljából elvonta, a könyveket hamisan vezette, mi által a család bukás büntetést követte el.« Simát — ha netán letartóztatják is Amerikában — ezért a bűnért nem adják ki a magyar hatóságnak.

* **Lopások a déli vasuton.** Sok panasz érkezett a déli vasutak igazgatóságához, hogy a székesfehérvári vocalnak különösen Kisbér-Komárom közötti részén a lopások csaknem naponta megisméltődtek. A károsultak panaszaire az igmáncsi csendőrség is nyomozni kezdett és meglepő eredményre jutott. A lopásokat a kalauzok vitték véghez, kik egész bandát alakítottak. Lakásukon egy csomó lopott holmit talált a csendőrség a házkutatás alkalmával. A tolvaj kalauzokat és pedig Langmár, Galler, Frey és Karácsonyit letartóztatták.

* **A magánborfogyasztási adótárgyalások.** Akik a magánborfogyasztási adó ügyében évi általány összegben óhajtanak kiegyezni s ezzel az esetleges zaklatástól megszabadulni, ma csütörtökön, holaap és szombaton délelőtt jelentkezzenek a városházán, ahol a bizottság tárgyalni fogja a kérelmeket.

* **Halálozás.** Részvétellel vettük a következő gyászjelentést:

Alólírottak mély fájdalommal tudatják a legjobb hitves, anya, anyós és rokonnak, *Hodics Illésné* szül. Pándi Eszternek folyó hó 28-án d. u. 3 órakor élte 69-ik évében hosszas szenvedés után történt csendes elhunytát. A megboldogult halott földi maradványa folyó hó 30-án délután fél 3 órakor fog Vámbház-utca 107-ik szám alatt levő lakásnál az ev. ref. egyház szertartása szerint tartandó ima után az ujjvárosi központi sirkertben örök nyugalomra helyeztetni. Mely végtisztességtelre az elhunyt rokonai, barátai és ismerősei tisztelettel meghívotnak. Nagyvárad, 1902. január hó 28-án. Béke poraira! *Hodics Illés* férje. *Hodics János* fia. *Hodics Jánosné*, szül. *Diminy Zsuzsanna* menyé.

* **Kamatteher bevallás.** Figyelmeztetnek mindazon ingatlan birtok tulajdonosok, kik még eddig az ingatlant terhelő kamatteher bevallási íveket be nem adták, hogy a f. hó 31-ig azaz péntek délután 5 óráig okvetlenül* benyujtsák, mert a később — február 15-ig — érkező vallomások csakis igazolási kérelemmel fogadtatnak el.

* **Magyar név.** A magyar kir. belügyminiszter Grósz Majer margittai illetőségű lakos családi nevének Garai-ra kért átváltoztatását engedélyezte.

TANUGY.

A tornaversenyek új rendje.

Tekintettel arra, hogy az öt évenként rendezett országos ifjúsági tornaversenyekről a középiskolák és tanítóképződék egy-egy évfolyamának növendékei rendszeresen elmaradnak, a vall. és közokt. miniszter f. hó 24-én 1668. sz. a. kelt leiratával elrendelte, hogy ezentúl az országos ifjúsági tornaversenyek négy évenként rendeztessenek.

Ezen négy évi időszakon belül pedig az országos tornaversenyt követő évben intézeti, illetve helyi, a következőben kerületi, ezután ismét intézeti, illetve helyi tornaversenyek tartását rendelte el.

Ekként a folyó tanévben intézeti, illetve helyi, az jövő tanévben kerületi, 1904-ben ismét intézeti, illetve helyi, 1905-ben pedig országos tornaverseny rendezendő.

Tanítók választása. Nagyvárad városi községi iskolaszéke ma, csütörtökön délután 3 órakor érdekes ülést tart. Ez alkalommal töltik be a községi polgári fiúiskolánál megüresedett két tanári s az elemi leányiskolánál gróf Lubinsky Anna lemondása folytán megüresedett tanítónői állást. A polgári fiúiskolához a matematikai szakra a tanügyi bizottság Steiner Bernátot, a nyelvtani szakra pedig a pályázók közül első helyen Tóke Gyula budapesti segédtanárt jelölte. — A tanítónői állásra a pályázók közül Szatmáry Mariska van első helyen jelölve, aki valószínűleg egyhangulag lesz megválasztva.

A tanári kar képviselői. Nagyvárad városi iparoktatási bizottságát a napokban alakítják meg, 3 évi megbizatással. A bizottságba az alsófoku kereskedelmi iskola tanári kara Kotzmann Jánost, az iparos tanonciskola tanári kara dr. Szombathy Istvánt küldte ki képviselőként.

IRODALOM.

Irodalmi értesítés!

1. A »Szent Olvasmányok az év különböző ünnepeire« II-ik bővített kiadás, képekkel, diszes vászonkötésben; ára 2 kor.

2. »Elmélkedések a mi Urunk Jézus Krisztus szenvedéséről és haláláról« vászonkötésben, képekkel; ára 1 kor.

3. »Szűz Mária a mi Anyánk« üdvös beszélgetések, diszes vászonkötésben, képekkel, ára 1 kor.

Mindezen könyvek egyházi jóváhagyással bírnak. Bérmentve küldetnek. Lelkészek erga ss. is megkaphatják.

Megrendelhető Kovács Jázon áldozópapnál Mária-Pöcson, Szabolcs m.

Nyitrai schematizmus. Nyitra egyházmegye névtára megjelent az 1902. évre. A megye területén van: plébánia 148, esperesség 24, főesperes 4, tiszt. kanonok 5, vál. kanonok 9, ezim. apát 4, papnövendék 63, szerzetes 15, gymnasium 3, árvaház 1, szegényház 1. Az egyházmegyei papok száma 239, a kath. hívők száma 340013.

Szépirodalmi hetilap Nagyváradon. Február hó 1-én egy szépirodalmi hetilap indul meg Nagyváradon »Előre« címmel. A polgármesteri hivatalnál Haraszi Lajos van szerkesztőnek bejelentve. Hogy hány szám jelenik meg az új lapból, azt bajos volna megjósolni.

A **Magyar Sion** egyházirodalmi havi folyóirat januári füzete a következő tartalommal jelent meg:

A szerkesztő előszava. — A keresztény időszámítás Novák Ferencztől. — Regensburgi Berthold. *Fallenbüchl* Ferencz dr.-tól. — Irodalom és művészet. Szent István-társulat káracsonyi kiadványai: Balics Lajos dr.: A kereszténység története hazánk mai területén a magyarok letelepedéseig. — Bartha József dr.: A magyar kath. énekköltészet a XVIII. századig. — Pásztorjátékok. — Andor József: anyaföldön. — Don Luis Coloma elbeszélései. Ford. Jáudi Bern. Ism. Sz. — Akantisz Viktor: Japáni mesék. Ism. Y. — Reinstadler Seb. dr.: *Elementa Philosophiae Scholasticae*. Ism. Rott dr. — Borosay Dávid: »Algebra.« Ism. Medveczky Lajos. — Aster: *Castitas*, a legszebb erény. Ism. Liberius. — P. Soós István: *Kempis Tamás, Krisztus követése*. Ism. Kereszty V. dr. — Kersch F.: »*Sursum Corda*.« Ism. B. — Egy új nagy irodalmi vállalat: A Franklin-féle »Magyar Remekírók« kiadása. — Vegyes közlemények.

A derék veterán folyóiratnak szerkesztője a magyar egyházirodalomnak két elsőrangú munkása dr. Kereszty Viktor és dr. Prohászka Ottokár. Előfizetési ára a régi: egész évre 6 frt. Megrendelhető Esztergomban. Ajánljuk az érdeklődők és irodalombarátok figyelmébe.

EGYESÜLETEK.

A győri Sz. Vincze-egylet.

Megjelent a győrvárosi sz. Vincze-egylet múlt évi jelentése, melyből közöljük a következőket:

Az egyesület célja: A keresztény szeretet által megteremtett irgalmasság lelki és testi cselekedeteinek gyakorlása. E végből: 1. Arva és elhagyott gyermekeket nevel, vagy nevelésükről gondoskodik. 2. Segítséget nyújt azoknak, kik erre valóban rászorulnak. 3. A hol szükségét látja, figyelmét gyámoltjainak lelki gondozására is kiterjeszti.

A segélynyújtás módja. 1. Az Egyesülethez forduló szűkölködőket a működő tagok lakásukon felkeresik, hogy az illetőknek a segítség érdekében voltáról és szükségéről személyesen meggyőződjenek. 2. A tapasztalt szükséglet az egyesület választmányának bejelenteni, mely a segítség módját megbeszéli és elhatározza. A segítség rendszerint élelmiszerekből (kenyér, hus, főzelék, liszt stb.) tűzelőfából áll; az iskolák növendékei rendszeren ruhát és lábbelit kapnak, hogy iskolába járhasanak. Pénzt csak nagyon ritkán ad az egyesület, ekkor is főleg adósságok, pl. házbér törlesztésére, vagy fenyegető végrehajtás megállítására. Az irgalmasság lelki cselekedeteit az egyesület hasznos olvasmányok, főleg népiratkák terjesztésével, vadházasságok törvényesítésével gyakorolja.

Az egylet bevétele . . . 7385 kor. 76 fil.
Az egylet kiadása . . . 5526 » 42 »

Marad 1902-re 1859 kor. 34 fil.

A kiadás így oszlik meg:

Kenyér	3715 kor. 56 fil.
Népkönyv és tápintézet	184 » — »
Ruhanemű	636 » 74 »
Tűzifa	24 » 20 »
Hazbérsegély	184 » 78 »
Kézpénz	90 » 10 »
Viaszgyetya	43 » 20 »
Népiratkák	29 » 84 »
Nyomdaköltség	34 » — »

Összesen 4942 kor. 42 fil.

Orvosok szakülése. A »Biharmegyei Orvos-, Gyógyszerészeti és Természettudományi Egylet f. évi február hó 1-én délután fél 5 óra-

kor (Uri-utca, Akadémia) szakülést tart, a melyre a t. egyleti tagokat ezennel meghívom. **Tárgysorozat:** 1. Dr. Gerő Sándor: Gyakori csonttörés egy család tagjainál. 2. Dr. Baróthy Akos. Nagyvárad közegészségügye 1901-ben. Nagyváradon, 1902. január hó 27-én. Dr. Edelmann Menyhért, egyleti titkár.

SZINHAZ.

HETI MŰSOR.

Csütörtök: d. u. Ocskay brigadéros. este: Bibliás asszony.

Péntek: Traviata. (Alberti Werner vendégszereplése.)

Szombat: A páholy.

Vasárnap:) d. u. Gascognei nemes
este. Aranykakas.

Az első ifjúsági előadás. Száz meg száz gyermekszív fog hangosabban dobogni ma délután *Ocskay brigadéros* tárogatójának halálára. A mai első ifjúsági előadásra a helybeli iskolákból ezernél több gyermek jelentette be részvételét, akiknek elhelyezése nagy gondot okozott *Somogyi* igazgatónak. Valóban elismerésre méltó módon olyképp oldotta meg e nehéz feladatot *Somogyi*, hogy az olcsóbb helyekre jelentkezett, de oda már el nem férő gyermekeket minden ráfizetés nélkül a drágább helyekre tilteti, csak hogy egyetlen jelentkező gyermeknek se legyen oka panaszra, hogy nem láthatta az ifjúsági előadást. Ezzel az intézkedésével is annak bizonyosságát adja *Somogyi*, hogy nem anyagi, hanem tisztán kulturális szempontok szolgálata készítették őt az ifjúsági előadás rendezésére. Ezenfelül ugyanis 100 ingyenjegyet ad a szegény tanulóknak, két páholyt a tanári karnak, az előadás jövedelmének felét pedig a közreműködő színészeknek ajánlja fel. Az igazgatónak ez az áldozatkész elhatározása önmagát dicséri.

A mai ifjúsági előadás 3 órakor kezdődik *Sipos Orbán* kir. tanfelügyelő megnyitó beszédjével. A megmaradt jegyek a színházi pénztárnál válthatók meg ma délután.

Bibliás asszony. A tavalyi szini idény legnagyobb slágere, mely mindig telt házakat hozott, ma, csütörtökön kerül színre színházunkban. A bájos francia operett című szerepét *Amon Margit* játssza. A herceg szerepében Nyárai Antal egyik legfényesebb alakítását mutatja be és a »Vár-Vár« kuplékkal kedves meglepetésben részesíti a közönséget. Kivülről részt vesznek a darabban *Lányi Edith* (táncosnő) *Szigeti Luiza* vendég, Erdélyi M. (a Márki), *Pintér Imre*, III-ik Ernő király. A darabot *Pintér* rendezi, *Várad Aladár* dirigálja.

A bibliás asszony. A ma esti operett előadásra a színházi pénztárnál erősen kelnek a jegyek, a »Bibliás asszony« legnagyobb sikerű operett újdonsága volt a múlt szezonnak nagyvárad népszerűsége — úgy látszik — állandó. Az előadásnak nagy akadály volt *Benkő Jolánnak*, a társulat komikájának hirtelen jött súlyos betegsége. A színház vezetősége azonban mindenáron kerülni akarta a műsorváltást s ezért táviratilag kérte föl a debreczeni színtársulat jeles komikáját, *Szigeti Luizát*, *Benkő Jolán* szerepének eljátszására. E vendégszerepléssel fog lefolyni a mai előadás.

Uj darabok. A színház vezetősége egész sereg új darab előadási jogát szerezte meg. E szindarabok között van a *Zsába, Menyem, »A képviselő«*. Lépéseket tettek *Bródy Sándor* szenzációs darabjának a »*Dadá*«-nak a megszerzésére. Az előadni tervezett új darabok között van még »*Lotty ezredesei*« s még egy pár érdekes újdonság. Mindezen darabok még e szezon folyamán színre fognak kerülni.

Alberti Werner vendégszínház. Közönségünk kedves művésze Alberti Werner csütörtökön a déli gyorsvonattal érkezik és egyenesen a színházhoz hajt, hogy a 12 órakor kezdődő „Traviata” próbáján részt vegyen. Pénteken (páros) bérletszünetben kerül színpadra „Traviata” opera, melyben Alfrédet egyik legkitünőbb szerepét fogja énekelni. A fő női szerepet Székely Irén énekelte ezúttal először, melyre már hónapok óta készült a legnagyobb ambícióval. Öltözeteit Budapesten készítette a legelső női divat teremben, ahol a budapesti művésznők készítetik tolettjeiket.

A pénteki bérletszünetes előadásra jegyek előre válthatók csütörtökön délután 3 órától. Egyúttal a bérletet is külön felkéri az igazgatóság, hogy jegyeik megváltásához tévedések kiküldése végett legyenek szívesek a páros szünetre jogosult bérlet a bérletjegyet elküldeni, akkor nem fordulnak elő félreértések a pénztárnál.

New-York szépe operette lesz a színház első operette újdonsága, melyre az igazgatóság teljesen új díszleteket festet, melyek a legpazarabb fényvel készülnek. A legmeglepőbb az egész között New-York egyik városrésze, ahol a tömördek 8-10 emeletes ház mind kivilágítva látszik s az indóház, valamint az utcák is mind villanyos ivlámpákkal lesznek világitva.

A páholy. A színház hatalmas sikerű újdonsága, „A páholy” még e héten újra színpadra kerül. A kedves, kiválóan mulatságos bohóságot szombatra tűzte ki a színház vezetősége.

MULATSÁG

FARSANGI NAPTAR.

- Febr. 1. Tisztviselők bálja.
 Febr. 2. A 48-as Népkör táncestélye.
 Febr. 2. Protestáns hangverseny.
 Febr. 5. Kolon bál a Zöldfa szállodában.
 Febr. 5. „Helyőrségi bál” a Keresk. Csarnokban.
 Febr. 8. Katholikus kör bálja.
 Febr. 9. Nyomdászok bálja a Zöldfában.
 Febr. 9. Református bál a Fekete Sasban.
 Febr. 11. Tűzoltó bál a Zöldfában.

Próbabál a refermátus internátusban.

Tegnap este kedves kis mulatság volt a Gyarmathy Kamilla kiváló vezetése alatt szép sikerrel működő ev. ref. leányinternátusban. Az intézet növendékei mutatták be táncstudásukat, amelyre Sára Miklós tánczmester szorgos fáradsággal oktatta be őket. Elbájoló látványt nyújtott a kis leánykák ügyes tánca. Volt ott sokféle táncfigura, egyik szebb mint a másik. A magyar szülő táncot Csák Ilona, Oláh Mariska, Szemes Margit és Verebény Margit járták. Oláh Mariska és Csák Ilonka pedig a Menuette á la cour Louis XV. változatos francia táncot produkálták.

A házas estélyen jelen voltak:

Asszonyok: Szunyogh Lórádné, Csák Máténé, Tatár Zoltánné, Frankó Endréné, Gyarmathy Kamilla, dr. Nagy Gézánné, Bolemann Lajosné, Varró Domokosné, Szemes Lászlóné, Gyarmathy Izabella, Tutsek Ferenczné, Daday Józsefné, Füredy Lászlóné, Sára Miklósné, Zsigmond Péterné.
Leányok: Zsigmond Róza, Bugyi Irma, Szücs Anna, Hortenzi Anna, Szigeti Berta, Makai Erzsébet, Nánássy Ida, Szücs Erzsike, Oláh Mariska, Biró Ilonka, Györi Juliska, Bolemann Erzsike stb., stb.

Az Otthon mulatsága. A nagyváradi tisztviselők által Otthonuk javára rendezendő bálról már részletesen hírt adtunk. Az előjelekből ítélve, a mulatság nagyon sikeresnek ígérkezik. A tevékenységben fáradhatlan rendezői gárda mindent elkövet, hogy a bál az ideai farsang legkiválóbb és legfényesebb mulatsága legyen. A hölgyeknek kedves meglepe-

tés és szép emlék leend a táncrend, mely szebbnél-szebb akvarell képecskékké lesz díszítve. Szóval február 1-én fényesen mulatnak Fekete-Sasban.

Kolon-bál. 1902. február hó 3-án, (hétfő) a „Zöldfa” szálloda nagytermében Bary Józsefné urna védnöksége alatt álló tánczenefolyam befejezésére, a cs. és kir. 37. gy. ezred zenekarának közreműködésével francia, szalon és társas-táncok bemutatásával egybekötött **szárvízga-estély** lesz. Kezdeté fél nyolcz órakor. Belépődíj: Családjegy 4 korona, Személyjegy 2 korona. Diák- és gyermekjegy 1 korona. Karzat 50 fill. Jegyek előre válthatók naponként a Zöldfa nagytermében.

REGÉNY-CSARNOK.

A Polanieczki-család.

Írta: Sienkiewicz Henrik. — Fordította: Kolosváryné-Korányi Ilona.

Csókra nyújtotta arcát s megölelve, Stas átérezte a csók szünetlen hazugságát s maga előtt látta a hitszegéseket, tettéseket, a mindennap ismétlődő gyalázatoságok hosszú láncolatát. Másnap, ködös, borongós reggelen, minden közönségesebbnek, szürkébbnek látszott. A bűn nem olyan nagy, a jövő nem olyan fenyegető. Csak ha Maszkóné mindent elmondott férjének, akkor ezer kellemetlenségnek, párbajnak, botránynak néz elébe. Nem fél Maszkótól, hanem fél Máriáért! Ki hitte volna még nyolcz nappal ezelőtt. Ő, a ki eddig oly nyugodtan, a világgal mitsem törődve élt, most aggodalmasan kérde: Mi lesz, ha Mária fűbe jut a dolog? Maszkóné elárulta-e, vagy megőrizte-e titkát? — Aggodalma óráról-órára nőtt. Végre azon ürügy alatt, hogy viszaküldi a kölcsönkért botot, inasát Maszkóhoz küldte. Válaszul levél érkezett. Maszkóné asszonjára hívja Polanieczkiék és Bigieléket.

— Tehát nem szólt! — lélegzett föl Polanieczki.

— Menjünk? — kérdezte Mária.

— Menj el Bigieléssel. Nekem a városba kell mennem. Swirskivel van dolgom.

— Hát akkor ne menjünk.

— De csak menj Bigieléssel. Tá én visszafelé benézek, s ha nem érnék rá, ments ki Maszkóné előtt.

Sietve távozott.

— Tehát nem szólt. Nem haragszik, — gondolta örömmel, — hanem ké z mindenne. Mert ez a meghívás nem volt-e válasz a tegnapi kijelentésre: — Holnap! — Tehát csupán tőle függ minden! Megremegtette ez a gondolat. Nincs más akadály, mint az, amelyet önkényesen közéjük emel. A kísértés nagyobb, mint valaha! Megbánta, hogy kételkedett benne s bocsánatot kért gondolatban tőle azért, hogy ha csak öt percig is, becsületes asszonynak hitte. Nem lebeg többé remény és aggodalom között. Maszkónét már elvitázhatalan tulajdonának tekintette, a mely még mindig kívánatos, de ha egyszer már a minék, veszt értékéből. Csodálattal azt tapasztalta, hogy kitárt ajtóval szemben jobban hajlik az erkölcs intó szavára. Eszébe jutott, miként vélekedett a házasságtörésről, eszébe jutott Mária, a közelgő apaság, a zavartalan családi boldogság, s elhatározta, hogy a városba megy s nem megy el Maszkónéhoz.

Meg volt elégedve magával s fölvidult. Szinte örült a csalódásnak, a melyet távol maradása által okoz. Befogatott, s a város felé indult. Mikor messziről meglátta a villát, eszébe jutott, hogy távolmaradása által fölbosszantva, Maszkóné esetleg Mária előtt olyan kijelentést tehetne, mintha Stas csábítása hajótörést szenvedett volna a női becsület kemény szikláján. Méltó bossza lenne.

— Hát ha fölkeresném Allj meg, kocsis!

Bejelentette magát az inas által.

— Önagsága kéreti az urat!

Lábai reszkettek, amint fölhaladt a lépcsőn. Ezer gondolat cikázott fejében: — Ha most nem tudnék uralkodni magamon, én lennék az utolsó ember!

Maszkóné kis nappali szobájába vezették. — Eljöttem, — szólt, — hogy kimentsem magamat. Délután sajnálatomra, nem jöhetnek a városba kell mennem!

Lesütött szemekkel állt előtte Maszkóné, félénken, mint az áldozat, a ki tudja, hogy ütött az utolsó óra s nincs többé menekvés. Ez a gondolat villámgyorsan született meg Polanieczki agyában.

Oda lépett s elváltozott, remegő hangon mondta:

— Félsz? Mitől félsz?

VI.

Tizennégy nappal később Bigieléknél Polanieczkiék és Swirski együtt ültek a teásasztal körül, mikor Maszkóné megjelent Mária atyjának karján. Az öreg Plawiczki még mindig a nőhódító szerepében tetszelgett.

— Jó estét! — kiáltott a veranda felé. — Megszöktettem ő nagyságát! Bérkocsin robottam arra, megláttam az erkélyen, egy kettő s most itt vagyunk!

Maszkóné mosolyogva tette le kalapját. Bizony erőszakos szoktatás volt, mert férjét várja s nem akart elmozdulni otthonról. De Plawiczki megnyugtatta: férje majd tudja, hol keresse s nem lobbantja szemére a szokást, mert hála Istennek falun vannak, távol minden pletykától.

— Falun előjogokat élvezünk, — hirdette győzelmesen mosolyogva, — nincs is párja a falusi életnek!

Maszkóné nevetett, de Bigiel logikát keresett mindenben:

— Dehát, ha annyira szereti a falut, — kérdezte ártatlan arccal fordulva Plawiczkihoz, — miért tölti még a nyarat is Varsóban?

(Folyt. köv.)

TAVIRATOR.

Demokraták tüntetése.

Budapest, jan. 29. (Saj. tud. távir.) Ma délután a demokrata kör gyűlést tartott, melyen több egyetemi ifju is megjelent. A gyűlés tárgyát a Vázsonyi-dolog képezte.

Bessenyei Ferencz indítványozza, hogy követelni kell a parlamenti szólásszabadságon ejtett sérelem megtorlását.

Polatsék Sándor kijelenti, hogy ha elégtételt nem kapnak, úgy megszállják az utcákat. — Folyton kikelték Rakovszky, Endrey, Fáy és Tóth János képviselők ellen.

Este 60-70 demokrata tüntetőleg a Budapesti Hirlap szerkesztősége elé vonult s óriási abczugolások között Rakovszky lakása elé, mindkét helyen azonban a rendőrség várta a tüntetőket, hogy a botránynak eleje vétsék. A függetlenségi pártot felháborodással be-széltek Vázsonyiról.

A hitoktatás ellen.

Berlin, január 29. A centrum türelmi indítványára vonatkozólag a szociáldemokraták a birodalomgyűlésen módosítványt nyújtottak be, a melyben azt kívánják, hogy a német birodalom valamennyi iskolájában töröljék el a hitoktatást a tantárgyak sorából. (M. T. I.)

Néptanítók fizetése.

Budapest, január 29. (Saj. tud. távir.) A budapesti tudósítók jelenti, hogy a tisztviselők fizetés rendezésébe okvetlen beveszik a néptanítók fizetése-melését.

A szerb skupstinából.

Belgrád, jan. 29. A skupstina Sztajonovics Milutinnek azt az indítványát tárgyalta, hogy a Milán király elleni merénylet miatt indított per költségeit engedjék el az elítéltek és terheljék meg velük az államkincstárt. (M. T. I.)

K i n a.

Peking, jan. 29. A császár és az özvegy császárné ma kihallgatáson fogadta az idegen követeket. Czikkannbáró osztrák-magyar követ levelet adott át és kiemelte a Kinával való barátságos érintkezés helyreállítását és megjegezte, hogy a hatalmasságok remélik, hogy az érintkezés még bensőbb lesz. A császár és az özvegy császárné válaszolt a beszédére. A császárné sajnálattal nyilatkozott a mult-ról és ígéreteket tett a jövőre nézve. (M. T. I.)

Megszünt vesztegzár.

Konstantinápoly, január 29. A közegészségügyi tanács megszüntette a smirnai árukra nézve elrendelt 48 órás vesztegzárt. Bagdadban két új pestiseset fordult elő. Az eddig konstataált pestisesetek közül ismét három volt halálos kimenetelű. (M. T. I.)

Letartóztatott effendi.

Filippopolj, január 28. Konstantinápolyból jelentik, hogy Gazel Gabriel effendit, a szófiaai török biztosság hivatalnokát politikai okokból letartóztatták és fogva tartják. (M. T. I.)

A török-román kereskedelmi szerződés.

Konstantinápoly, január 28. Az új török-román kereskedelmi szerződés megkötésekor létrejött megállapodás értelmében holnap kellene megkezdeni a török-román konzuláris egyezményre és a Dobrudsából kivándorolt törökök vagyoni viszonyainak rendezésére vonatkozó tárgyalásokat. A román megbízottak egyike, Lahovary volt miniszter már ideérkezett, minthogy azonban az új kereskedelmi szerződés ratifikációját még nem cserélték ki, a tárgyalások holnap még nem kezdődnek meg. (M. T. I.)

A königrätzi börgyár égése.

Königrätz, jan. 29. Tegnap reggel 5 órakor a Nejedly A. J. czég borkészítő gyárában tűz ütött ki, amely a gyárnak nagyrészt a gépekkel egyetemben elhamvasztotta. Utás közben egy tűzoltó lebukott a létráról és megsérült. A tűz keletkezésének oka még ismeretlen. A kár nagyságát sem tudták megállapítani. (M. T. I.)

Rejtélyes rablógyilkosság.

Brux, jan. 29. Az éjjel itt rablógyilkosságot követtek el. Spitz Jozefa ruhakereskedőt, a kinek az Eugen-utcában, a város közepén van az üzlete, ma reggel az üzletben bevert fővel halva találták. Mellette véres kalapács hevert. A hatóság konstataálta, hogy a gyilkosságot kevéssel a bűntény felfedezése előtt követtek el. A tettesnek nyoma sincs. (M. T. I.)

SZERKESZTOI POSTA.

Dr. H. L. (Budapest). Tegnap tévedés folytán irtuk, hogy a tárcza nem jött meg. Megérkezett, de a szerkesztőségi iratok közt elkallódott. Most előkerült s legközelebb közöljük. Üdvözlét.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 124.

Idénybérlet 115.

Ma, csütörtökön, 1902. január 30-án délután 3 órakor, fél helyárrakkal ifjusági előadás

Ocskay brigadéros.

Történelmi színmű.

este 7 órakor, rendes helyárrakkal

A bibliás asszony.

Operett.

S Z E M E L Y E K :

III-ik Ernő, cziril király	—	Pintér Imre
Chatelloit márki	—	Erdélyi Miklós
Bearugency herceg	—	Nyarai Antal
Pontbitchet, fogadós	—	Füredi József
Celestin, karmester	—	Bérczi Gyula
Chatelloit márkiné	—	Amon Margit
Thea	—	Lányi Edith
Marecbailné	—	Szigeti Luiza
Sarah	—	Kulinyi M.

HELYARAK: Nagypáholy 7 frt. Földszinti és első emeleti páholy 6 frt. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsölye 1 frt 50 kr. Kőrszék 1 frt 20 kr., Tamlászkék 1 frt. Erkélyülés 1-ső sor 60 kr., középső 2-ik sor 50 kr., Erkélyülés oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártzék 30 kr. Földszinti állóhely 50 kr., Diák és katonajegy a földszintre 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy színlap 10 kr.

Kezdeté 7 órakor, vége 10 órakor.

Jegyek előre válthatók d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás fél 7, vasár- és ünnepnapokon este 6 órakor.

Holnap pénteken, január 31-én

Traviata.

Opera.

NYILTTÉR.

Étterem és pilseni sörcsarnok!

Van szerencsém a n. érd. közönség b. tudomására juttatni, miszerint a helybeli

Rimanóczy-szálloda éttermét

átvettem s azt teljesen **ujjonnan helyreállítva február hó 1-én, szombaton este Bura testvérek zenekara közreműködésével**

ünnepélyesen megnyitom.

Ugy az étterem, mint a sörcsarnok fővárosias beosztása és a kiszolgálás előzenyességénél fogva az előkelő közönség találkozó helye leend.

Saját személyes felügyeletem mellett vezetett **magyaros konyhát, polgári**

Pilseni sört,

helybeli és érmelléki asztali és pocseny borokat tartok s előre is biztosítom a n. érd. közönséget, hogy a »Széchenyi«-szállodában eltöltött négy évi főpinczéri működésem ideje alatt szerzett jóindulatu bizalomra magamat továbbra is érdemessé tenni, mindig főczélom leend.

A n. érdemű közönség kegyes támogatását kérve, vagyok

teljes tisztelettel

KARNER GYULA,

vendéglős.

26-3-4

Bárány Dezső

utóda

egyedül speciálista

hegedű és vonókészítő.

Saját készítményű hegedűim!

Olasz és német hangversenyhúrok.

Mindennemű hangszerek nagy raktára

Nagyvárad, Fő-utca és Széchenyi-tér sarok

(Rimanóczy-ház.)

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

KOZGAZDASAG.

Zár alá vett község. Szurdok bihar-megyei községben a sertésvész fellépett. A hatóság a községet zárlat alá vette.

Marha ártáblázat 1902. január hó 21-ről

Egy pár első rendű jármás ökör 600-670, egy pár másodrendű jármás ökör 500-580, egy pár harmadrendű jármás ökör 240-480, 1 drb fejős tehén 100-220, 1 drb vágó ökör 250 kgr. 150-246, 1 drb vágó tehén 150 kgr. 120-172, 1 drb. veres borju 26-48, 1 drb. fél éves borju 42-52, 1 drb egy éves borju 44-74, két éves borju 68-180, 1 drb hizott sertés 78-84, 1 ár fél éves 34-40, 1 pár egy éves sertés 44-76, 1 pár két éves sertés 78-120, 1 drb igás ló 160-230, 1 pár ökörbőr 40-52, 1 pár tehénbőr 26-36, 1 pár bojubőr 10-22, 1 pár lóhbőr 10-20.

Reich Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

A »Hírlap«-i eredeti távirata.

Értékfőssze.

Budapest, január 29.

Osztrák hitel	625 50
Magyar hitel	629 50
Államvasut	624 50
Rimanóczyi	416 —
Magyar jelzálog	483 —
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Határiddő.

Budapest, január 29.

Buza októberre	7 84
Buza áprilisra	8 30
Tengeri	5 14
Rozs okt	6 69
Zab ápr.	6 93
Káposzta, repce, ang.	—

Hivatalos ártályások

a budapesti árt. és értéktőzsde 1902. január 29-én.

Magyar aranyjárdék 4%	119 65
Magyar koronajárdék	96 90
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4/100	122 60
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	101 25
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	120 —
Magyar földterhermentési kötvény 4%	95 75
Italmérségi jog megváltási kötvény	101 60
Floryáth-szlavónföldterhermentési kötvény	95 —
Magyar nyeresemény-sorsjegy-kölcsön	181 50
Tiszszabályozás szept. sorsjegyek kölcsön	152 —
Osztrák járdék papírban	100 25
Osztrák járdék ezüstben	100 25
Osztrák járdék aranyban	120 25
Osztrák korona járdék	97 80
Osztrák államsorsjegyek	146 —
Osztrák magyar bank részvény	16 80
Magyar hitelbank részvény	677 —
Osztrák hitelintézet részvény	661 50
Párisi vista	95 32
30 frankos arany (Napoleon d'or)	130 02
Németbirocaimái márka	117 12
London vista	289 85
80 márkás arany	26 42

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCKICS GYULA.

Nagyvárad város jogügyi s gazdasági ügyosztályától.
718—1902. szám.

Árlejtési hirdetmény.

Nagyvárad-Ujváros városrészben Ört-
utca 3—424/a szám alatt építendő elemi
fiu- és leányiskola felépítésének vállalatba
adása céljából 1902. évi február hó
10-ik napján d. e. 10 órakor a városház
tanácsstermben árlejtés fog tartatni.

Az iskola építési költségei 146724 ko-
rona 79 fillérben vannak előirányozva s
az összes munkálatok egy fővállalatnak
adatnak ki. A bántpénz 8000 korona.
A bántpénz készpénzben vagy óvadék-

képes értékpapirokban tehető le, vagy a
zárt és szabályszerűen lepecsételt ajánlat-
hoz csatolandó, vagy a városi pénztárba
teendő le s a letétjegy az ajánlathoz mel-
léklendő.

Ajánlatot írásban, zárt ajánlat utján, a
költségvetésben kitelt egységárból leszá-
mitandó egységes % leengedéssel lehet tenni.

Ajánlatot a fent kitelt határidőig alul-
írott kezeihez lehet benyújtani, amikor is
a beadott ajánlatok felbontatni s elbírál-
tatni fognak.

Minden ajánlattevő ajánlatában vilá-
gosan kitenni köteles, hogy az árlejtési
feltételeket ösmeri s azokat magára
nézve kötelezőknek mindenekben elfogadja,

— köteles ezenkívül az építési terveket,
a költségvetést, az árlejtési feltételeket, a
városi külön egységár- és feltétfüzetet,
mely okmányok a városi mérnöki hiva-
tálnál a hivatalos órák alatt megtekinthe-
tők — aláírásával ellátni.

Árlejtőket benyújtott ajánlatuk azon-
nal, ellenben Nagyvárad város közönsé-
gét csakis a törvényhatósági bizottságnak
az árlejtés eredménye felett hozandó ha-
tározatának jogerőre emelkedésével kötelezi.
Nagyvárad, 1902. január hó 27-én

Komlóssy József,

jog- és gazdasági
tanácsnok,
mint az árverési küldöttség
elnöke.

88

Női ruha szövetekből
dus választék.

Szenzációs ujtítás!

Vászon és fehérneműek-
ből nagy raktár.

Ingyen! életnagyságu fénykép! Ingyen!

Minden vevőnek, a ki 10 frt értékűt vásárol, bármely átadott fénykép után egy **életnagyságu** 60 cm. magas műv-
sziesen kiállított hű fényképet készít **teljesen ingyen** még akkor is, ha a bevásárlás apróbb részletekben történik.

Csupán díszes keretért (passe partou) önköltségemet 1 frt 50 krt számítok fel. Ezen életnagyságu **ingyen fényképet**
magát sem képes a világ egy műintézete sem 10 frton alul elkészíteni.

Minden vevőnek, még a legkisebb bevásárlásnál is pénztáram egy fénykép bonnt szolgáltat ki, melyen a bevásárlási ösz-
szeg nyugtázva lesz. A midőn ezen részletekben vásárolt összeg 10 forintot tesz ki: vagy 10 forint értékűt egyszerre vásárol, az
ingyen fényképre jogosan igényt tarthat.

Tehát önként érthető, hogy minden további 10 frt értékű vásárlás egy-egy ingyen fényképre jogosít.

Életnagyságu fényképek kivitele üzletünkben láthatók.

Amerikai áruház, Nagyvárad, Fő-utca (Olaszi), Bazar (színház) épület.

Női Blousokból dus
választék

Telefon 372. szám.

Női ruhákat és Blousokat
mérték után is készítünk.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA

Nagyvárad, Apáca-utca 3. szám.

Művek,
folyóiratok, hírlapok,
vonalzatok,
gazdasági nyomtatványok,
egyházi, községi
és egyéb
hivatalos nyomtatványok,
körlevelek,
levélborítékok.

Elvállal és készít:
izléses kivitelben
mindennemű
nyomdai munkákat
jutányos árak mellett.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Levélfek,
számlák, falragaszok,
báli meghívók,
tánczrendek, étlapok,
naptárak,
palaczkfeliratok,
névjegyek,
gyászlapok
stb. a nyomdai szakba
vágó nyomtatványok
készítése.

A lat. és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok
raktára.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.